

Doc. MUDr. Jan Harrer, CSc., šedesátiletý

Interv Akut Kardiolog 2012; 11(5–6): 231–232

Doc. MUDr. Jan Harrer, CSc., přednosta Kardiologické kliniky LF Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Hradci Králové, se v plném tvůrčím a pracovním nasazení dožívá významného životního jubilea. Má-li člověk rozběhnutý život tak naplno, jako je tomu u doc. Harrera, není na místě bilancování nebo rekapitulace života, ale spíše jen letmé ohlédnutí za tím, co již dokázal vykonat.

Jan Harrer se narodil 3. 9. 1952. Celá jeho rozvětvená rodina pochází z Týnce nad Labem. Maminka byla učitelka jazyků a otec, stejně jako jeho děd, byl koželuhem. A kdyby jim komunisté v padesátých letech neznárodnili továrnu, byl by dnes koželuhem i Jan Harrer. Po absolvování gymnázia nastoupil Jan Harrer na Lékařskou fakultu v Hradci Králové, kde studoval v letech 1970–1976. Již jako student pracoval jako pomocná vědecká síla na tamější Chirurgické klinice a to pod vedením MUDr. Čestmíra Rečka, zakladatele nejprve cévní chirurgie a později i koronární chirurgie v Hradci Králové.

Po promoci a absolvování základní vojenské služby nastoupil Jan Harrer jako sekundární lékař na Chirurgickou kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové a až na několik měsíců, kdy postupně pobýval na různých zahraničních pracovištích, zde pracuje až do dnes. V prvním roce po jeho nástupu byl přednostou Chirurgické kliniky ještě prof. Jaroslav Procházka, kterého ve vedení kliniky vystřídal prof. Vladimír Brzek. Ten byl dále, po dostavení nového pavilónu chirurgických oborů, prvním přednostou nově ustanovené Kardiologické kliniky. Do první atestace z chirurgie (1980) a ještě několik let poté se Jan Harrer věnoval převážně obecné chirurgii a břišní chirurgii. Po složení druhé atestace z chirurgie (1985) se již více zabýval hrudní chirurgií. V dalším období se již orientoval především na kardiologii. Atestaci z kardiologie složil v roce 1995 a na podkladě splnění podmínek Evropské kardiologické společnosti mu byla v roce 1999 přiznána kvalifikace „Fellow of European board of thoracic and cardiovascular surgeons“ (evropská kardiologická atestace).

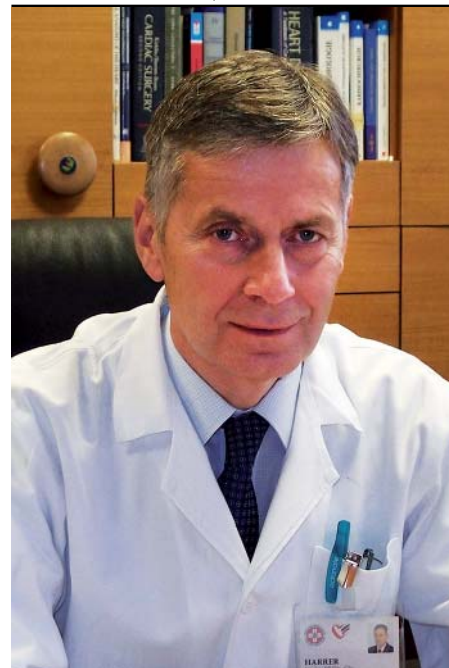
Již od roku 1980 byl Jan Harrer odborným asistentem na katedře chirurgie LF v Hradci Králové. Od té doby systematicky vyučuje celý obor chirurgie, v posledních letech pak zejména kardiologii a hrudní chirurgii. K výuce mediků vždy přistupoval s neobyčejnou zodpo-

vědností a vážností a dovoluji si tvrdit, že jsem za svůj profesní a studentský život poznal jen velmi málo pedagogů, kteří by vyučovali medicu tak zodpovědně jako on.

V roce 1992 získal na 2. LF UK titul kandidát věd a název jeho disertační práce byl Chirurgická léčba ICHS. V roce 2002 na LF v Hradci Králové úspěšně ukončil habilitační řízení a byl jmenován docentem pro obor kardiologie. Stal se tak prvním docentem kardiologie v ČR. Tématem jeho habilitační práce byla opět problematika ICHS, konkrétně pak Endarterektomie koronárních tepen v chirurgické léčbě ICHS. V letech 1985 až 2004 byl pověřen funkcí vedoucího lékaře oddělení hrudní chirurgie Kardiologické kliniky. Od roku 2005 se stal po prof. Janu Dominikovi v pořadí čtvrtým přednostou Kardiologické kliniky LF a FN v Hradci Králové.

Doc. Harrer je brilantní chirurg. Do současné doby provedl asi 300 břišních operací, asi 50 operací plic a mezihrudí a přibližně 2500 kardiologických výkonů. Středem profesního zájmu doc. Harrera byla a je chirurgická léčba ischemické choroby srdeční (ICHS). Jan Harrer byl a je velkým propagátorem chirurgické revaskularizace myokardu bez mimotělního oběhu – OPCAB (off-pump coronary artery bypass grafting). Tuto techniku zavedl na hradecké kardiologii již v roce 1997, vyškolil v ní celou řadu svých kolegů a pomáhal ji zavádět i na jiných kardiologických pracovištích. Rovněž zde úspěšně zahájil program tzv. miniinvasivní chirurgické revaskularizace myokardu z levostranné přední torakotomie (MIDCAB – miniinvasive direct coronary artery bypass grafting). Touto metodou bylo v Hradci Králové odoperováno více jak 900 pacientů a jedná se o jeden z největších souborů celosvětově. Mimochodem mortalita je u tohoto typu výkonu za posledních 5 let na jeho klinice 0%. I tuto techniku pomáhal doc. Harrer zavádět na jiných, tuzemských i zahraničních pracovištích. Kardiologická klinika v Hradci Králové je v současnosti evropským školicím centrem pro tento typ operačního zákroku. Republikovou prioritou doc. Harrera bylo zavedení axilokoronárních rekonstrukcí při reoperacích v koronární chirurgii. Docent Harrer se rovněž podílel na zahájení programu TAVI (transkatetrální implantace aortální chlopně) a jako první v České republice implantoval

Doc. MUDr. Jan Harrer, CSc.

v únoru 2009 tuto chlopně přes srdeční hrot (tzv. transapikální implantace aortální chlopně). Doc. Harrer ovládá celé spektrum kardiologických výkonů včetně těch nejsložitějších, s výjimkou srdečních transplantací. V posledních letech se ale kromě výše uvedeného zajímá především o rekonstrukční výkony na mitrální a aortální chlopni a rovněž o miniinvasivní kardiologii.

Doc. Jan Harrer byl a je rovněž velmi aktivní i vědecky. Je autorem nebo spoluautorem 160 odborných publikací a přednesl více než 200 vědeckých přednášek, opakovaně i v zahraničí. Absolvoval i několik odborných pobytů na zahraničních pracovištích (Velká Británie, Finsko, Norsko, Egypt, Rakousko, USA). V roce 2011 se na pozvání vedení kardiologické kliniky v Rochesteru (Mayo Clinic) zúčastnil krátkodobého pobytu v pozici „visiting profesor“. V rámci tohoto pobytu měl i vyzvanou přednášku o našich přístupech k chirurgické léčbě ischemické choroby srdeční. Doc. Harrer je rovněž členem výboru České společnosti kardiologické chirurgie, členem České kardiologické společnosti, Evropské asociace Kardiotorakální chirurgie a Mezinárodní společnosti pro miniinvasivní koronární chirurgii.

Kardiologie je vysoce náročný obor a to po duševní i fyzické stránce. Každodenní mnohahodinová aktivita na operačním sále

a provádění složitých kardiologických výkonů vyžaduje nejen hluboké teoretické znalosti, mnohaleté zkušenosti a chirurgickou dovednost, ale stejně tak i fyzické předpoklady a psychickou odolnost. Přednosta kliniky to má ještě o to složitější, že jako manažer je zodpovědný za celý provoz kliniky a její rozvoj, za odborný růst svých spolupracovníků, za výuku a za vědu a výzkum. Doc. Jan Harrer toto vše bravurně a s grácií zvládá. A jak to dokáže? Kromě nezbytných předpokladů má Jan Harrer bezvadné rodinné zázemí a aktivně celoživotně sportuje. Jan Harrer je šťastně ženatý a jeho manželka, MUDr. Ladka Harrerová, mu vždy byla a je v jeho práci oporou. Mají spolu dva již dospělé

syny Honzu a Jakuba. Doc. Harrer je sportovcem tělem i duší. Sportem jeho života je tenis, který hraje od dětství a i z obou svých synů vychoval výborné tenisty. Sportuje prakticky denně a to za každého počasí, běhá, plave nebo jezdí na kole a udržuje se ve svých šedesáti letech ve skvělé kondici. Je vášnivý cestovatel, rád poslouchá klasickou muziku, zejména operu a najde si i čas, aby poseděl a popovídal si se svými přáteli a kolegy.

Kdybych měl pomoci několika slov charakterizovat osobnost Jana Harrera, musel bych říci především „houževnatost, čestnost, cílevědomost, pracovitost ale i tvrdohlavost“. Je oddaný medicíně a kardiologii, pacient je u něj na prvním

místě, a vždy bojuje do posledního dechu. Je to gentleman a jeho slovo platí a to za každé situace.

Vážený pane docente, milý Honzo,

dovol, abychom ti při příležitosti tvých šedesátých narozenin popřáli za celý kolektiv Kardiologické kliniky do dalších let mnoho štěstí a zdraví. Je nám ctí s tebou pracovat a věříme, že se obor kardiologie bude pod tvým vedením nadále rozvíjet i v letech budoucích ku prospěchu nejen naší Kardiologické kliniky, ale i Lékařské fakulty a Fakultní nemocnice a zejména našich pacientů.

Jan Vojáček, Jan Dominik a spolupracovníci